

Vragen en antwoorden

Wat is de uitspraak?

Een toename van stikstofuitstoot van koeien in de wei kan onder voorwaarden worden weggestreept tegen een afname van stikstof door minder stalmest uit te rijden. De Raad van State geeft provincies handvatten voor het beoordelen van natuurvergunningen: [Raad van State: koeien in de wei leiden niet altijd tot extra stikstofuitstoot - Raad van State](#)

Op wie heeft de uitspraak betrekking?

De uitspraak heeft betrekking op boeren die een melkveehouderij runnen en daarbij hun vee beweiden en mest uit de stallen uitrijden op nabijgelegen grond.

Is er een aparte vergunning nodig voor beweiden?

Nee, koeien die in de stal én in de wei staan vallen onder één project waarvoor één gezamenlijke natuurvergunning nodig is. Om die te kunnen verlenen, moet duidelijk zijn dat de stikstofuitstoot van de koeien in de stal én van de koeien in de wei samen geen negatieve gevolgen heeft voor beschermde natuur. Dat betekent dat in de aanvraag voor een vergunning in kaart moet worden gebracht op welke gronden er zal worden beweid.

Wat betekent de uitspraak nu voor beweiden van koeien?

De Raad van State geeft aan dat koeien de wei in mogen als de toename van stikstofuitstoot van beweiden weggestreept kan worden tegen een afname van de stikstofuitstoot doordat minder stalmest wordt uitgereden. Voorwaarde hierbij is dat de gronden vroeger ook al bemest werden (in de referentiesituatie). Om dat vast te stellen, is het bestemmingsplan bepalend. Als de gronden waarop de koeien worden beweid een bestemming hadden als landbouwgrond, kan er vanuit worden gegaan dat die gronden ook bemest werden. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met eventuele beperkingen in bestemmingsplannen en de mestregelgeving.

Voor bestaande natuurvergunningen geldt dat als koeien altijd al in de stal en in de wei hebben gestaan, dat kunnen blijven doen op gronden waar bemesten is toegestaan. Het is hierbij wel belangrijk dat kan worden aangetoond dat door het beweiden de grond minder hoeft te worden bemest.

Hoe verhoudt deze uitspraak zich tot de derogatie?

Nu de derogatienormen teruggebracht worden naar 170 kilogram stikstof per hectare, betekent dit een daling van de stikstofuitstoot.

Wanneer is intern salderen mogelijk?

Het wegstrepen van een toename van stikstofuitstoot van koeien in de wei met een afname van stikstofuitstoot door minder stalmest uit te rijden, wordt [intern salderen](#) genoemd. De Raad van State oordeelt dat intern salderen mogelijk is als de gronden vroeger ook bemest werden (in de referentiesituatie). Het bestemmingsplan staat hierbij centraal. Als de grond waarop koeien grazen een agrarische bestemming had en ook in gebruik was als landbouwgrond, kan er vanuit worden gegaan dat die gronden ook bemest werden. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met eventuele latere beperkingen in bestemmingsplannen en mestregelgeving.

Wanneer is een nadere beoordeling nodig?

Wanneer grond vroeger niet werd bemest of wanneer er door beperkingen door mestregelgeving of beperkingen in bestemmingsplannen het mesten niet meer is toegestaan, is intern salderen niet mogelijk. Als dat niet kan worden aangetoond, zal op basis van een nadere beoordeling de stikstofuitstoot van het beweiden in kaart moeten worden gebracht.

Waar vind ik meer informatie over de uitspraak rondom emissiearme stallen?

De Raad van State heeft ook een uitspraak gedaan over emissiearme melkveestallentype A1.23. Bij dit type stal mag geen gebruik meer worden gemaakt van de zogenoemde Rav-factoren (emissiefactoren). Deze uitspraak sluit aan bij een eerdere uitspraak over het gebruik van emissiefactoren. Meer informatie over deze uitspraak is te vinden op: [Uitspraak Raad van State over twee typen emissiearme melkveestallen | Nieuwsbericht | Aanpak Stikstof](#)